

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2020, declarat de condamnatul

BUGA Vadim XXXXX, *născut la XXXXX,*
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.09.2019 – 08.06.2020;

Instanța de recurs: 05.10.2020 – 27.11.2020;

Instanța de recurs în anulare: 29.01.2021 – 10.03.2021.

c o n s t a t ă :

1. La data de 12.09.2019 condamnatul Buga Vadim a depus în instanța de judecată plângere în condițiile art. 473², 473⁴ Cod de procedură penală împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În plângerea înaintată se solicită constatarea aflării sale în detenție în condițiile inumane și degradante în Penitenciarul nr.11 Bălți.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 08.06.2020 s-a admis parțial plângerea condamnatului împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-au respins cerințele condamnatului privind constatarea faptului încălcării condițiilor de detenție și reducerea pedepsei, fiind deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioade 23 iunie 2009 - 05 august 2009, 03 februarie 2011 - 25 decembrie 2011, 21 septembrie 2015 - 17 noiembrie 2015, 21 septembrie 2016 - 28 decembrie 2016, 11 ianuarie 2017 - 09 august 2017, 14 noiembrie 2017 - 08 iunie 2018, ca depuse cu încălcarea termenului de prescripție.

S-a constatat faptul că, Buga Vadim a fost deținut în perioade 18 septembrie 2018 - 14 ianuarie 2019, 21 ianuarie 2019 - 01 aprilie 2019, în Penitenciarul nr.11 Bălți, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total o perioadă de zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului cu 38 zile, pentru 188 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioade 18 septembrie 2018 - 14 ianuarie 2019, 21 ianuarie 2019 - 01 aprilie 2019, cu calculare a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

2. Nefiind de-acord cu încheierea în cauză, condamnatul a contestat-o cu recurs, solicitând casarea încheierii instanței de fond, cu constatarea condițiilor degradante, când s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți din 23.06.2009, IP-6 Soroca, IP-15 și IP-2 Lipcani și să fie aplicat corect art. 473¹-473⁷ Cod de procedură penală la 10 zile 2 zile de reducere a pedepsei.

În motivarea recursului condamnatul a invocat, că la data de 23.01.2009 era prematur să declare plângere referitor la constatarea condițiilor de detenție dat fiind că legea a intrat în vigoare de la data de 01.01.2019, astfel consideră că plângerea sa nu trebuie să fie respinsă, dat fiind că s-a aflat în detenție în condiții inumane și degradante, fiind transferat în diferite penitenciare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2020, a fost respins ca nefondată cererea de recurs declarată de condamnat, cu menținerea hotărârii atacate fără modificări.

4.1 În motivarea concluziei sale instanța de recurs a menționat că, judecătorul de instrucție corect a aplicat prevederilor art. 473² alin. (5) Cod procedură penală, prin respingerea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare Penitenciarului nr.11 Bălți referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Reieșind din prevederile art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului se depune în termen de 4 luni de la data când este eliberat din locurile de detenții.

În speță s-a constatat că, condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 21 septembrie 2016 - 28 decembrie 2016, când a fost transferat în Penitenciarul nr.16 Pruncul, unde s-a deținut 14 zile și în privința căruia nu invocă careva pretenție. Astfel, termenul deținerii în condiții presupus inumane a expirat la data de 28 decembrie 2016, de când nu se mai deține în condiții precare. Astfel,

termenul deținerii în condiții presupus inumane pentru perioada indicată a expirat la data de 28 decembrie 2016, de când nu se mai deține în condiții precare.

Începând cu data de 11 ianuarie 2017 și până la 09 august 2017, condamnatul iarăși s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, după care a fost transferat în Penitenciarul nr.6 Soroca, unde s-a deținut 14 zile, ulterior în Penitenciarul nr.16 Pruncul, unde s-a deținut 21 zile și din nou la Penitenciarul nr.6 Soroca, unde s-a deținut 62 zile, și în privința cărora nu invoca careva pretenții. Astfel, termenul deținerii în condiții presupus inumane pentru perioada indicată a expirat la data de 09 august 2017, de când nu se mai deține în condiții precare.

Ulterior, condamnatul s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 14 noiembrie 2017 - 08 iunie 2018, când a fost transferat în Penitenciarul nr.2 Lipcani și unde s-a deținut 102 zile, și în privința cărora nu invoca careva pretenții. Astfel, termenul deținerii în condiții presupus inumane pentru perioada indicată a expirat la data de 08 iunie 2018, de când nu se mai deține în condiții precare.

Prin urmare, până la data de 02 mai 2019 inclusiv, adică în termen de 4 luni de când condamnatul nu s-a mai deținut în condiții precare sau în termen de 6 luni de când nu se mai deține în condiții precare, condamnatul urma să depună în instanța de judecată plângere în privința condițiilor precare de detenție. Însă, condamnatul nu s-a folosit de dreptul de a depune plângerea cu privire la constatarea încălcării condițiilor de detenție și reducerea pedepsei în termen de 4 luni de când a fost eliberat din detenție și în termen de 6 luni de când nu se mai deține în condiții precare, depunând plângerea la data de 12.09.2019 încălcând termenul stipulat în art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală.

Respectiv dreptul condamnatului de a se adresa cu plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 CEDO, a fost acordat de lege la data de 01.01.2019, prin introducerea noilor reglementări în Codul de procedură penală, urmând ca de la data respectivă să fie calculată prescripția, iar potrivit speței cel din urmă s-a adresat cu plângerea către judecătorul de instrucție privind constatarea condițiilor de detenție la data de 12.09.2020, deci în afara termenului legal prevăzut de art. 473² – 473⁴ Cod procedură penală.

4.2 Decizia menționată a devenit irevocabilă la data pronunțării.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, condamnatul a declarat recurs în anulare prin care solicită admiterea acestuia și rejudecarea dosarului.

În motivare descrie că nu este de acord cu decizia instanței de recurs, care flagrant a încălcat legea nr. 163 din 2017 care a intrat în vigoare la data de 01.01.2019 și a încălcat prevederile art. 473² Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Recurentul a folosit calea de atac recursul, iar prin decizia instanței de recurs alegerile recurentului au fost respinse, astfel hotărârea respectivă devenind, prin prisma art. 466 Cod de procedură penală, irevocabilă și definitivă.

În consecință, se constată că asupra chestiunilor invocate de recurent în recursul în anulare declarat, există deja o hotărâre irevocabilă.

Hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către Colegiul penal.

Or, Colegiul penal reiterează că dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează exhaustiv care sunt temeiurile de declarare a recursului în anulare, și anume, că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe temeiurile prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Conform art. 456 alin. (1) coroborat cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 455 Cod de procedură penală.

În textul art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, se specifică cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs în anulare, în special este descris conținutul acesteia. Or, norma procesuală reglementează obligația recurentului de a aduce în textul recursului argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea expresă a temeiurilor prevăzute de art. 453 Cod de procedură penală.

În ceea ce privește recursul declarat în prezenta cauză, Colegiul penal conchide că acesta nu este motivat de recurent prin prisma viciului fundamental admis de instanțele ierarhic inferioare la judecarea acestei cauze, mai mult ca atât, se constată că recurentul invocă motive care nu respectă cerințele recursului în anulare. Iar nemulțumirea sau solicitarea rejudecării cauzei nu este viciu fundamental care ar impune instanța de recurs să caseze decizia Curții de Apel Bălți.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că titularul recursului nu a respectat cerințele legale cu privire la întocmirea unei cereri de recurs în anulare, ignorând prevederile art. 455 Cod de procedură penală în acest aspect.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul *Buga Vadim XXXXX* împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 10 martie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico